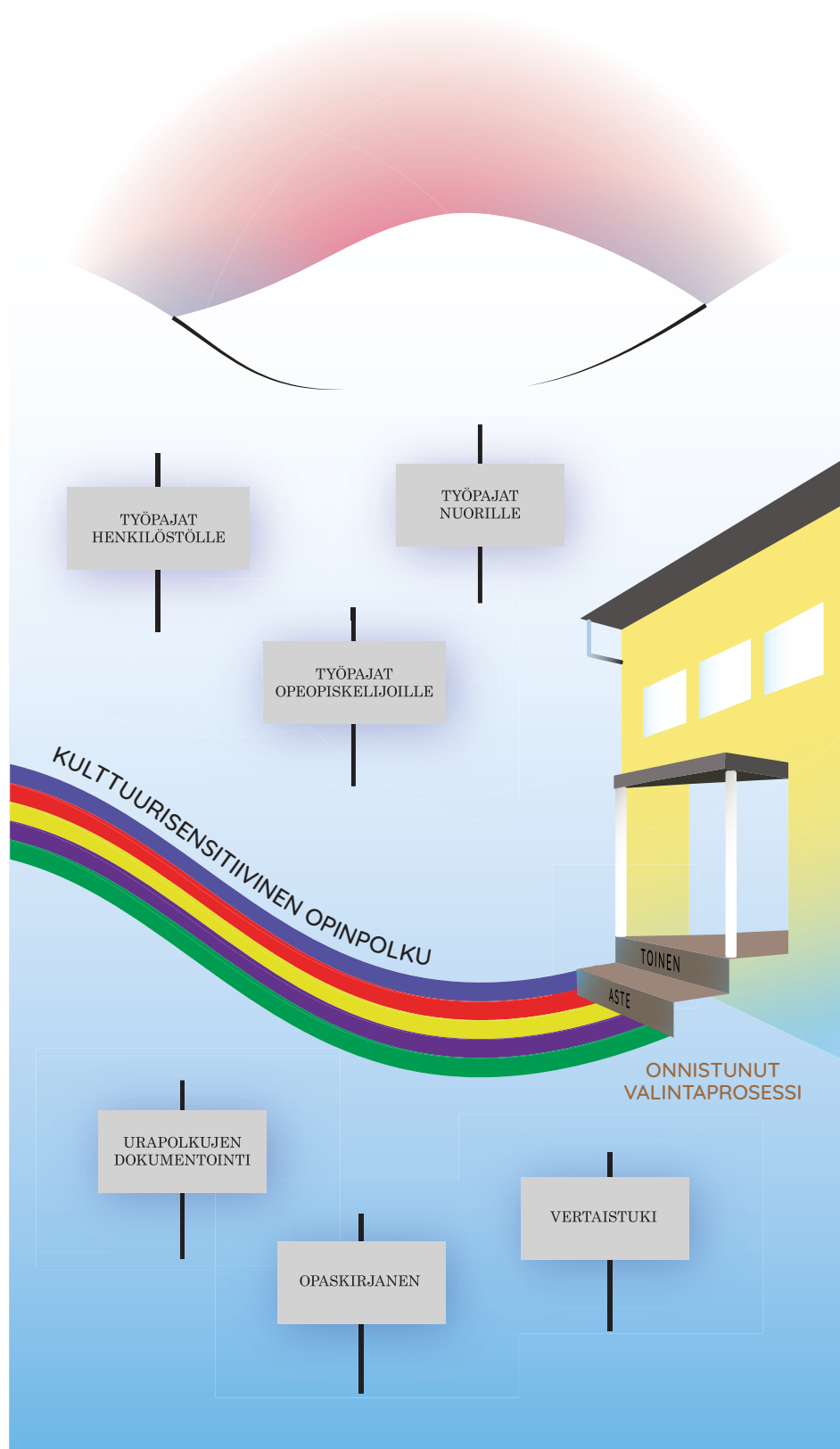

Minna Körkkö, Merja Paksuniemi & Pigga Keskitalo

Kulttuurisensitiivisyyttä koulukontekstiin - toimenpide-ehdotuksia toteutukseen

ISBN 978-952-337-195-8

Lapin yliopisto,
Kasvatustieteiden tiedekunta
Rovaniemi 2020
Infograafi: Terese Bast

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Aluksi

Kyseiseen lehtiseen on koottuna *Kulttuurisensitiivinen opinpolku Lapissa* (KOP) –hankkeen aikana suunniteltuja käytänteitä ja niiden perusteella laadittuja ohjeistuksia. Hanke toteutettiin Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa (2018-2019) ja siinä toimivat Partow Izadi, Pigga Keskitalo, Minna Körkkö ja Merja Paksuniemi. Hanke keskittyi Lapin maakunnan yläkouluikäisten maahanmuuttaja- ja saamelaisoppilaiden koulusiirtymien sujuvoittamiseen. Kiitämme hankkeen rahoittajina toimineita Euroopan Sosiaalirahastoa, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusta ja Lapin yliopistoa sekä hankkeeseen osallistuneita henkilöitä ja yhteistyötahoja.

Rovaniemellä 7.11.2019

Minna Körkkö, Merja Paksuniemi ja Pigga Keskitalo

Kulttuurisensitiivisyyttä kouluun

Merja Paksuniemi

Opettajankoulutus - Tiedon ja taitojen rakentaminen

- Opettajankoulutuksessa annettava teoreettinen tieto, joka vahvistaa kulttuurista tietoisuutta. Aiheen liittäminen asiakirjoihin, kuten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sekä aiheeseen liittyvään lainsäädäntöön lasten oikeuksista ja velvoitteista sekä ihmisoikeuksista. Inklusiivinen opetus on läheisesti yhteydessä kyseisiin teemoihin, jotka tarjoavat mahdollisuuksia laajentaa opettajan ymmärrystä ja tietoisuutta “kuulumiseen”.
- Kulttuurisensitiivisyyden sisällyttäminen eri oppiaineiden didaktiikkaan ja pedagogiikkaan.
- Tarjota opettajaksi opiskeleville mahdollisuus harjoitella kulttuurisensitiivisyyttä ohjatuissa opetusharjoitteluisa.

Opetustyö - Tiedon ja taitojen yhdistäminen

- Havaita ja arvostaa eri kulttuuritaustoja.
- Pedagoginen sisältö ja metodit, jotka mahdollistavat inklusiivisuuden.
- Luokkahuonejärjestelyt, jotka huomioivat yksilöiden ja ryhmän erilaisuuden.
- Yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa kouluvuosien aikana, että jokaisen oppilaan tarpeet ja tausta tulee huomioitua.

Koulu - Kulttuurisensitiivisyyden lisääminen laajempaan kontekstiin

- Tehdään toimenpiteitä tasa-arvoisuuden toteutumiseen.
- Kannustetaan hyväksyvään ilmapiiriin.
- Annetaan tarvittava tuki oppilaan nykyiseen koulunkäyntiin sekä tulevaisuuden koulupolkuun muun muassa mentoroinnin avulla.

Kulttuurisensitiivisyyttä saamelaisopetukseen

Pigga Keskitalo

Kulttuurisensitiivinen saamelaisopetus:

- Ottaa huomioon monenlaiset oppilaat.
- Oppilaat saavat mahdollisuuden vaikuttaa oppimiseensa kieleensä ja kulttuuriinsa pohjautuen.
- Alueiden paikalliskulttuurit huomioidaan opetuksessa.
- Kaikki Suomen saamelaisalueen oppilaat saavat mahdollisuuden kiinnittyä kotiseutuunsa koulun pedagogisten järjestelyiden kautta.
- Antaa käytännön ohjeita ja suosituksia siitä, miten koulu voi säilyttää ja vahvistaa saamen kieltä ja kulttuuria sekä samalla tukea monenlaisten oppilaiden identiteettejä.
- On koko koulun tehtävä.

Mentoroinnin merkityksellisyys koulusiirtymissä

Minna Körkkö

Mentoroinnin merkitys koulusiirtymissä:

- Lisää vuorovaikutusta eri taustoista tulevien opiskelijoiden välillä.
- Edistää tasavertaisuutta ja kulttuurien välisen ymmärryksen kehittymistä.
- Mahdollistaa kohtaamisen ja kuulluksi tulemisen.
- Vähentää siirtymään mahdollisesti liittyviä pulmia.
- Hälventää siirtymään liittyviä pelkoja ja luo turvallisuuden tunnetta.
- Sitouttaa eri osapuolet prosessiin, joka tukee itseohjautuvuutta ja ihmisenä kasvamista.

KULTTUURISENSITIIVINEN OPINPOLKU -TOIMENPIDE-EHDOTUKSIA TOTEUTUKSEEN

KULTTUURISENSITIIVISYYTTÄ KOULUUN

▶ **OPETTAJANKOULUTUS - TIEDON
JA TAITOJEN RAKENTAMINEN**

▶ **OPETUSTYÖ - TIEDON JA
TAITOJEN YHDISTÄMINEN**

▶ **KOULU - KULTTUURISENSITIIVISYYDEN
LISÄÄMINEN LAAJEMPAAN
KONTEKSTIIN**

KULTTUURISENSITIIVISYYTTÄ SAAMELAISOPETUKSEEN

▶ **KULTTUURISENSITIIVINEN
SAAMELAISOPETUS**

MENTOROINNIN MERKITYKSELLISYYS KOULUSIIRTYMISSÄ

▶ **MENTOROINNIN MERKITYS
KOULUSIIRTYMISSÄ**